

Etelä-Kymenlaakson

SEUTUSUUNNITTELU

Toimintakertomus 2025

Hamina • Kotka • Miehikkälä • Pyhtää • Virolahti

1 SISÄLLYS

1	Johdanto	3
2	Kansallinen vuorovaikutus	4
2.1	Työryhmän opintomatka Ouluun	4
2.2	Joensuun seudun opintomatka Etelä-Kymenlaakson seudulle	4
3	Seudun strategisen yleiskaavan seuranta	5
3.1	SeutuLUUPPI	5
4	Seutu- ja tonttimarkkinointi	6
5	Seutusunnittelua tukevat selvitykset	7
5.1	Maakuntakaavan elinkeinoselvitys	7
5.2	Maakuntakaavan tuulivoimaselvitys	7
5.3	Kymenlaakson kevennetty liikkumistutkimus	7
5.4	Kymenlaakson hiilinieluselvitys ja EU:n ajankohtaiset ympäristöasiat	8
5.5	MAL-verkoston hankkeet 2025	8
6	Alueidenkäytön ja muun lainsäädännön uudistuksen seuranta	9
7	Loppusanat	9

Kuvat / kuvaajat:

Kansi Kotkan kaupunki / -
Sivu 2 Haminan kaupunki / Vesa Hovi
Sivu 3 Kotkan kaupunki / J. Hesselgren
Sivu 4 Haminan kaupunki / -
Sivu 5 Virolahden kunta / Krista Ylinen
Sivu 6 Pyhtään kunta / Carl Svanfält
Sivu 7 Miehikkälän kunta / Salpalinja-museo
Sivu 8 Kotkan kaupunki / Carl Irjala
Sivu 9 Pyhtään kunta / Carl Svanfält
Taitto: Kotkan kaupunki / Jarkko Puro

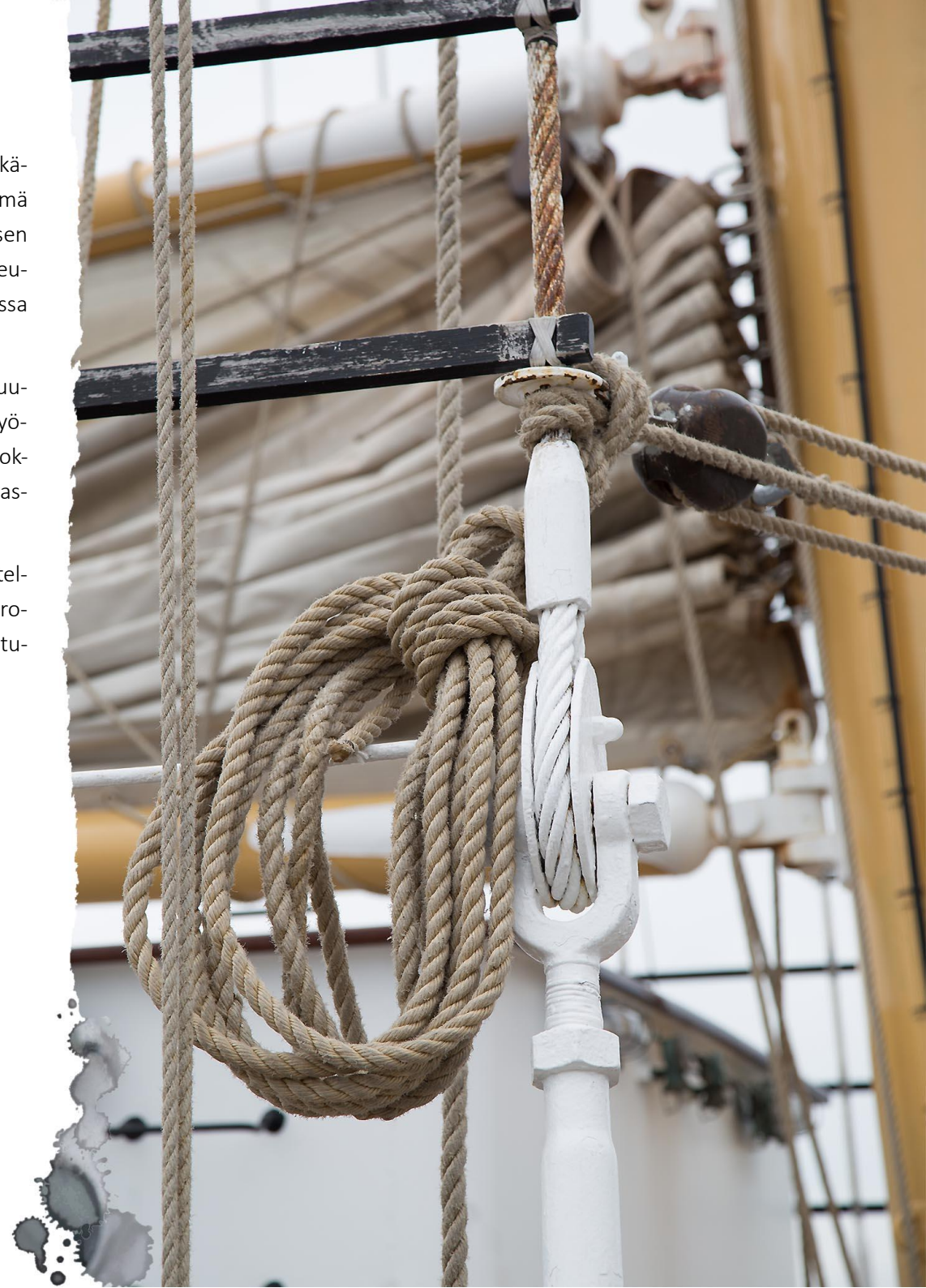

1 JOHDANTO

Etelä-Kymenlaakson kunnilla Kotkalla, Haminalla, Pyhtäällä, Virolahdella ja Miehikkälällä on pitkä historia yhteistyöstä seutusuunnittelussa. Seutusuunnittelun työryhmä (tästä eteenpäin työryhmä) koostuu edustajista kuntien maankäytön ja kaavoituksen toimialoilta jokaisesta Etelä-Kymenlaakson kunnasta sekä Kymenlaakson liitosta ja seudun kehittämissyhtiö Cursorilta. Työryhmä kokoontuu noin yhdeksän kertaa vuodessa vuorotellen jokaisessa seudun kunnassa.

Vuonna 2021 päätettiin kokeilla yhteistyön koordinoitua neljän vuoden ajan vastuukuntamallilla, jossa Kotkan kaupunki toimi vastuukuntana. Vuoden 2025 aikana työryhmä arvioi vastuukuntamallin kokeilun toimivuutta ja piti sitä hyvänä. Tämän tuloksena työryhmä ehdotti vastuukuntamallin jatkamista vuosille 2026-2030. Uusittu vastuukuntasopimus hyväksyttiin kaikkien kuntien valtuustoissa loppuvuodesta 2025.

Vuoden 2024 lopussa työryhmä laati toimintasuunnitelman vuodelle 2025. Suunnitelman keskeisiksi teemoiksi valikoituivat kansallinen seutukuntien verkostointi ja vuorovaikutus, seutu- ja tonttimarkkinointi, seutusuunnittelua tukeviin selvityksiin osallistuminen sekä alueidenkäytön ja muun lainsäädännön uudistuksen seuranta.

2 KANSALLINEN VUOROVAIKUTUS

Kansallinen verkostointi, vuorovaikutus ja yhteistyö muiden seutukuntien kanssa on monella tavalla hyödyllistä. Etelä-Kymenlaakson seutu on mukana MAL-verkostossa, joka on valtakunnallinen maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisverkosto. Verkostoon kuuluu valtion ja kaupunkien toimijat sekä alan asiantuntijat, tutkimuslaitokset ja järjestöt. Verkosto pyrkii seutujen strategisen suunnittelun edistämiseen ja jäsenseutujen vertaisoppimiseen hankkeiden ja muun työn kautta. Yhteistyötä ja verkostointia tehdään myös muilla tavoilla, esimerkiksi opintomatoilla muihin seutukuntiin.

2.1 TYÖRYHMÄN OPINTOMATKA OULUUN

Syyskuussa 2025 työryhmä vieraili Oulussa kahden päivän opintomatalla. Matkalla työryhmä perehtyi Oulun seudun seutusuunnittelun työhön, suunnitelmiin ja kohteisiin kävely- sekä pyöräekskursiolla paikallisen työryhmän opastuksella. Antoisalla ja idearikkaalla opintomatalla työryhmä tarkasteli paikan päällä esimerkiksi kestävän liikumisen ratkaisuja ympäri kaupunkia, kuuli Oulun seudun kuntien tiiviistä yhteistyöstä sekä tutustui merellisyyden hyödyntämiseen kaupunkisuunnittelussa.

2.2 JOENSUUN SEUDUN OPINTOMATKA ETELÄ-KYMENLAAKSON SEUDULLE

Elokuussa 2025 Joensuun seudun seutusuunnittelun työryhmä tuli vastavierailulle tutustumaan seutuamme sekä kuulemaan seudun sekä kehittämissyhtiön Cursorin ajankohtaisista hankkeista. Molempien seudun työryhmät tutustuivat muun muassa HaminaKotkan sataman toimintaan, Kotkan Kantasataman alueeseen sekä Haminan vanhaan kaupunkiin. Etelä-Kymenlaakson seutusuunnittelun työryhmä vieraili Joensuussa syksyllä 2024 tutustuen heidän seutusuunnitteluunsa ja uuden Joensuun seudun yleiskaava 2040 kaavavalmisteluihin.

3 SEUDUN STRATEGISEN YLEISKAAVAN SEURANTA

Seudun strategista yleiskaavaa valmisteltiin vuosina 2015-2019 viiden kunnan yhteisenä kaavana. Kaava on oikeusvaikutteinen vaiheyleiskaava Kotkan kaupungissa, Haminan kaupungissa, Miehikkälän kunnassa ja Virolahden kunnassa. Pyhtään kunnassa kaava on hyväksytty oikeusvaikutuksettomana strategisena maankäytön suunnitelmana. Pitkäjänteisen kaavatyön jälkeen haluttiin varmistaa, että seudun yhdyskuntarakenteen kehitys toteutuu kaavan tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi tunnistettiin tarve seurantatyökalun kehittämiseksi.

3.1 SEUTULUUPPI

Seurantatyön kehittäminen lähti liikkeelle 2022 mittariston tunnistamisella ja vuonna 2025 valmistui Etelä-Kymenlaakson seudun kuntien toimintaympäristön kehityksen ja muutoksien seurantaan kehitetty Seutuluppi-kokonaisuus. Seutuluppi on toteutettu nettisivuselaimessa toimivana tarinakarttana.

Seutuluppi-tarinakarttaan on koottu seudun väestöön, yhdyskuntarakenteeseen, työpaikkoihin ja työvoimaan liittyviä tilastoja sekä karttoja. Seutuluppi toteutettiin sisäisenä työnä Kotkan kaupungilla ja siitä pidettiin julkinen webinaari lokakuussa 2025.

Etelä-Kymenlaakson seudun seutuluppin avulla voit tutkia alueen toimintaympäristöä kuvaavia ruutupohjaisia kartta-aineistoja ja tilastoja ja se löytyy osoitteesta:

<https://storymaps.arcgis.com/collections/4b2af46c80d14dd0b12e6b8f51178892>

4 SEUTU- JA TONTTIMARKKINOINTI

Työryhmässä on pidempään tunnustettu, että seudun ja seudun kuntien vetovoiman ja tunnettavuuden lisääminen on tärkeä aihe, johon pitäisi panostaa enemmän. Selvitysten ja suunnitelmien lisäksi haluttiin tehdä myös jotain konkreettista, joten työryhmä teki yhteistyötä seudun kuntien viestintä- ja markkinointiasiantuntijoiden kanssa. Vuoden 2025 alussa pidettiin yhteinen laaja ideointipalaveri, jonka jälkeen yhteistyö jatkui kuntien viestintä- ja markkinointiasiantuntijoiden kesken.

Työn tuloksena valmistui idea tonttimarkkinointivideosta, jossa esitellään seudun jo kaista kuntaa ja jossa selostajana toimii Antero Mertaranta. Video kuvattiin kesällä 2025 ja se julkaistiin ensimmäisen kerran kuntien omissa somekanavissa lokakuun lopussa. Marras- ja joulukuussa videota mainostettiin Metan alustoilla, YouTubessa, Oikotiellä ja Kotkan sekä Kouvolan elokuvateattereissa, sekä Rakenna, remontoi ja sisusta-lehdessä.

Video ja siihen liittyvä markkinointi sai positiivisen vastaanoton ja työ sen parissa jatkuu vuonna 2026.

Seutumarkkinointiin liittyen myös seudun oma International House-verkkosivut valmistuivat osoitteessa:

<https://internationalkotkahamina.fi/>

5 SEUTUSUUNNITTELUA TUKEVAT SELVITYKSET

5.1 MAAKUNTAKAAVAN ELINKEINOSELVITYS

Vuonna 2025 aloitettiin Kymenlaakson vaihemaakuntakaavan työ, johon sisältyy myös elinkeinoseelvitys. Selvitys valmistuu vuoden 2026 alkupuolella. Seudun kunnat osallistuivat aktiivisesti selvityksen työpajoihin ja muuhun työhön.

5.2 MAAKUNTAKAAVAN TUULIVOIMASELVITYS

Vuoden 2025 loppupuolella valmistui Kymenlaakson vaihemaakuntakaavan taustaselvityksenä tehty tuulivoimaseelvitys. Selvityksen lähtökohtana olivat kansalliset ilmastotavoitteet, uusiutuvien energiamuotojen edistäminen sekä vanhan tuulivoimaseelvityksen (2011) päivittäminen. Selvityksessä haluttiin arvioida, että mihin tuulivoimarakentamista voidaan osoittaa Kymenlaakson maakunnassa, mikä on maakunnallisesti merkittävän tuulivoiman tuotantoon soveltuvan alueen kokoraja, ja mitkä ovat maakunnallisesti merkittävät potentiaalisimmat tuulivoiman tuotantoon soveltuvat alueet, jotta tuulivoimarakentamista voidaan ohjata maakuntakaavoituksella.

5.3 KYMENLAAKSON KEVENNETTY LIKKUMISTUTKIMUS

Kesällä 2025 Etelä-Kymenlaakson seutu osallistui Kymenlaakson kevennetyn liikkumistutkimuksen tilaukseen yhdessä Kouvolan, Kymenlaakson liiton sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Kevennetty liikkumistutkimus teetettiin tukemaan valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen (HLT) tuloksia alueellisella tasolla, koska HLT:n vastausmäärät eivät yleensä ole riittäviä kuvaamaan yksittäisten kuntien tai seutujen liikkumista riittävän luotettavasti. Edellinen kevennetty liikkumistutkimus Kymenlaaksossa tehtiin vuonna 2019, jonka jälkeen on tapahtunut alueella erilaisia muutoksia niin koronapandemian kuin Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan myötä. Tutkimus toteutettiin otantatutkimuksena, jossa alueelta valittiin otanta satunnaisesti siten, että se vastaa hyvin alueella asuvien todellista ikä- ja sukupuolijakaumaa. Tutkimus valmistui vuoden 2025 lopussa.

5.4 KYMENLAAKSON HIILINIELUSELVITYS JA EU:N AJANKOHTAISET YMPÄRISTÖASIAT

Keväällä 2025 Kymenlaakson liitosta ympäristösuunnittelija Kaisa Leino esitteli työryhmälle hiilinieluselvityksen tuloksia sekä EU:n ajankohtaisia ympäristöasioita.

5.5 MAL-VERKOSTON HANKKEET 2025

MAL-verkosto on valtakunnallinen maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisverkosto. Etelä-Kymenlaakson seutu on mukana verkostossa yhdessä monien muiden seutujen, valtion toimijoiden, alan asiantuntijoiden, tutkimuslaitosten ja järjestöjen kanssa. MAL-verkostossa oli vuonna 2025 meneillään kolme hanketta, joista Etelä-Kymenlaakson seutu osallistui kahden hankkeen työpajoihin.

Yksi hankkeista oli ”Elinkeinoalueiden ylikunnallinen kehittäminen raja-alueilla”. Hankkeessa tunnistettiin teollisuusalueiden ylikunnallisen kehittämisen parhaat käytännöt kuntien raja-alueilla ja kartoitettiin toimivimmat hallinnolliset rakenteet, kustannusten jakamisen mallit ja maankäytön suunnittelun työkalut. Hankkeen loppuraportti on saatavilla osoitteessa:

<https://mal-verkosto.fi/hankkeet/elinkeinoalueiden-ylikunnallinen-kehittaminen-raja-alueilla/>

Toinen hanke oli nimeltä ”Yhteensovittavan kaupunkivihreän kehittäminen kaupunkiseutujen suunnittelussa”, joissa tarkasteltiin, miten kaupunkivihreän määrää ja laatua voidaan parhaiten kehittää tiivistävässä yhdyskuntarakenteessa. Hankkeessa tunnistettiin seudullisia suunnittelu- ja ohjausvälineitä. Hankkeen loppuraportti on saatavilla osoitteessa:

<https://mal-verkosto.fi/hankkeet/yhteensovittavan-kaupunkivihrean-kehittaminen-kaupunkiseutujen-suunnittelussa/>

6 ALUEIDENKÄYTÖN JA MUUN LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTUKSEN SEURANTA

Lainsäädännön uudistuksilla on suoria vaikutuksia kuntien ja koko seutusuunnittelun jokapäiväiseen työhön. Tämän johdosta työryhmän yhtenä tehtävänä vuonna 2025 oli pysyä ajan tasalla meneillään olevan alueidenkäytön sekä muun lainsäädännön muutoksista ja lausuntopyynnöistä.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12-suunnitelma) luonnoksen ja ympäristöselostuksen (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi) lausuntopyyntöön antoivat lausunnon Kymenlaakson liitto, Kotkan kaupunki ja Pyhtään kunta vuoden 2025 alussa.

Kesällä 2025 antoi Kymenlaakson liitto lausunnon alueidenkäyttölakia koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Ympäristöministeriö pyysi keväällä 2025 lausuntoja kesäkuussa 2024 annetun ympäristöministeriön asetuksen maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta eli niin sanotun Katja-asetuksen päivityksestä, jonka liitteisiin ehdotettiin teknisiä muutoksia. Kymenlaakson liitto lausui siihen keväällä 2025.

Vuonna 2025 oli kaikissa seudun kunnissa työn alla myös uuden rakentamislain mukainen rakennusjärjestyksen päivitystyö. Päivitystyö tehdään yhteistyönä seudun kaupunkien ja kuntien rakennusvalvontavironamaisten kesken.

7 LOPPUSANAT

Vuodelle 2026 laaditaan uusi toimintasuunnitelma.

